

Taalambassadeurs zorgen voor beter beleid en communicatie. Geen betere adviseur dan een taalambassadeur

Hoe weten overheden en instellingen dat mensen die niet goed kunnen lezen en schrijven hun boodschap begrijpen? 2,5 miljoen volwassenen in Nederland zijn laaggeletterd en begrijpen vaak de brieven niet. Hoe bereiken we mensen die niet goed kunnen lezen en schrijven en hoe halen we ze over om daar iets aan te doen? De getrainde taalambassadeurs van Stichting ABC zijn bij uitstek ervaringsdeskundigen op deze terreinen. Zij adviseren beleidsmakers, politici, communicatiemedewerkers en gaan in gesprek met andere laaggeletterden over wat bijscholing hun kan brengen.

Stichting ABC al 25 jaar de stem van de laaggeletterde

"Ik zet me al vele jaren in als taalambassadeur en bestuurslid bij ABC. Ik weet hoe waardevol het is om beter te kunnen lezen. Ik ben zo blij dat ik de stap naar school weer heb gezet. Nu kan ik mijn kleinkind voorlezen, wat ik niet voor mijn eigen kinderen kon doen", aldus Jos Niels, bestuurslid Stichting ABC en ervaringsdeskundige laaggeletterdheid (<https://st-abc.nl/jos-niels/>).

Stichting ABC bestaat dit jaar 25 jaar. Al sinds 1996 maken onze taalambassadeurs zich sterk voor de belangen van laaggeletterden in Nederland. Dit zijn volwassenen die niet goed kunnen lezen en schrijven en ook niet goed met de computer kunnen omgaan. Vaak konden ze op school niet goed meekomen, of hebben ze de lagere school niet helemaal afgemaakt.

"Na 25 jaar is het nog steeds nodig om de stem van de laaggeletterde te laten horen. Het wordt voor steeds meer mensen moeilijker om mee te komen in deze samenleving. Deze verandert sneller en sneller en doet een groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid. Daarom blijven we ons inzetten om ervaringsdeskundigen in beleid, lessen en communicatie een stem te geven. Dat iedereen op zijn manier eigen verantwoordelijkheid kan pakken en het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid dat te regelen", aldus Arjan Beune, voorzitter Stichting ABC.

Samenleving wordt ingewikkelder voor laaggeletterden

Lange tijd kon een grote groep mensen zich zonder veel lezen en schrijven goed redden. Er waren genoeg banen die men in de praktijk leerde en waarbij men niet hoefde te lezen en schrijven. En als dat wel een keer moest, dan zorgde men wel dat iemand anders dat voor hen deed.

Maar in de loop van de jaren liepen steeds meer mensen tegen nieuwe grenzen aan. Op het werk of thuis met de kinderen. Voor heel veel mensen is de wereld een stuk moeilijker geworden. Zo waren er 25 jaar geleden nog geen tablets of smartphones. Of het nu gaat om het kopen van een treinkaartje, een afspraak maken met het gemeentehuis of bankzaken regelen. Je kunt niet meer zo gemakkelijk zomaar ergens binnenlopen of iemand bellen. Bijna alles gaat digitaal.

Het probleem van laaggeletterdheid werd in de jaren '60 zichtbaarder en in de jaren '70 begonnen de eerste alfabetiseringscursussen. Die werden gegeven door vrijwilligers. In de jaren '80 werd het werk geprofessionaliseerd in de basiseducatie. Toen in 1996 de nieuwe Regionale Opleidingscentra (ROC 's) de cursussen gingen uitvoeren, kromp het aanbod snel en dreigde het helemaal te verdwijnen.

Stichting ABC heeft veel laaggeletterden bereikt

In 1996 werd ABC in Noord-Brabant opgericht om ervaringsdeskundige laaggeletterden te verenigen en hen een stem te geven. Om te pleiten voor het behoud en de uitbreiding van cursussen en om andere mensen, die niet of nauwelijks konden lezen en schrijven, te helpen en te motiveren om een cursus te gaan volgen

Als ervaringsdeskundigen wisten ze hoe belangrijk en fijn het was om wél goed te kunnen lezen en schrijven. Hun leven is erdoor veranderd. Want ook zij hadden ervaren dat het steeds moeilijker werd om mee te doen in het dagelijks leven. Totdat ze hoorden dat ze zich konden bijscholen en ze gestimuleerd werden om toch weer naar school te gaan. Het was een hele stap, omdat velen zich schaamden en ook geen fijne ervaring hadden met school. Weer op cursus merkten ze dat ze niet de enigen waren.

Nu zijn ze blij en trots, dat ze die stap hebben gezet. Dat ze nu kunnen lezen, gemakkelijker de weg kunnen vinden, hun kinderen kunnen helpen, de aanwijzingen op het werk beter begrijpen, lekker een boekje kunnen lezen of iets opzoeken op internet of alsnog een opleiding kunnen volgen. De taalambassadeurs kunnen honderden voorbeelden noemen hoe hun leven veranderd is sinds ze beter kunnen lezen en schrijven. Hoe hun zelfvertrouwen en eigenwaarde is gegroeid.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie over stichting ABC, verwijzen wij u naar onze website www.a-b-c.nu. Daar zijn ook onze algemene contactgegevens te vinden.

En die ervaring delen ze graag met andere mensen, die vastlopen in een wereld die steeds ingewikkelder is geworden. Met hun persoonlijke verhalen motiveren ze anderen om ook die stap te zetten en alsnog een cursus te gaan volgen om beter te lezen en schrijven.

Taalambassadeurs doen nog meer

Maar taalambassadeurs doen meer. Ze geven ook voorlichting op scholen, bij gemeenten, bedrijven en instellingen. Ze adviseren deze organisaties over het verbeteren van hun toegankelijkheid, hun websites en hun brieven. Ze vertellen hun verhalen in de krant, op radio en tv en zetten mensen en organisaties aan het denken over hun communicatie. Want wat voor sommigen heel duidelijk is, is voor anderen vaak onbegrijpelijk.

En taalambassadeurs blijven leren. Bij Stichting ABC volgen ze cursussen om hun ambassadeurswerk goed te kunnen doen en ze blijven met elkaar in contact om ervaringen uit te wisselen. ABC is voor hen een veilige omgeving, een thuis. Zo blijven we met elkaar werken aan een inclusiever Nederland, toegankelijke organisaties en goede communicatie tussen overheid en burgers.

Wat hebben we bereikt?

Er zijn nog steeds taalambassadeurs van het eerste uur actief. Zij hebben zich vanaf 1996 en later samen met scholen, Stichting Lezen en Schrijven, bibliotheken en vele anderen voor het terugdringen van de laaggeletterdheid. Als zij terugkijken kunnen ze constateren dat ze gelukkig in al die jaren veel andere laaggeletterden hebben bereikt en hebben kunnen overhalen om ook cursussen te gaan volgen. Maar zij moesten ook constateren dat het aanbod aan taalcursussen terugliep en dat er te weinig aandacht bij overheden was om het vraagstuk duurzaam en diepgaands aan te pakken. De laatste jaren blijkt bovendien dat ook de jongere generatie steeds minder leesvaardig is geworden en dat ouderen moeite hebben om digitaal mee te kunnen doen. Het aantal laaggeletterden neemt daardoor niet af, maar stijgt zelfs weer.

Met grote vasthoudendheid hebben de taalambassadeurs van Stichting ABC er aan bijgedragen dat de laatste jaren de aandacht voor laaggeletterdheid is toegenomen. In het programma 'Tel mee met Taal' werken nu meerdere Ministeries samen om dit vraagstuk beter aan te pakken. Vanuit Stichting ABC zijn we betrokken bij meerdere activiteiten en voelen we ons gehoord. We hebben de afgelopen jaren in het hele land pilots kunnen uitvoeren om meer nieuwe taalambassadeurs te werven en te experimenteren op welke manier er lokaal meer structurele aandacht aan laaggeletterdheid kan worden gegeven.

Ondanks de beperkingen van corona zijn er nieuwe taalambassadeurs gevonden en konden zij bijvoorbeeld via WhatsApp toch nog meedenken over brieven van de gemeente.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie over stichting ABC, verwijzen wij u naar onze website www.a-b-c.nu. Daar zijn ook onze algemene contactgegevens te vinden.

Wat zijn onze doelen voor de komende jaren?

De gemeenten hebben een grote rol in de lokale aanpak van laaggeletterdheid. Wij streven ernaar dat er over enkele jaren in iedere gemeente een vast samenwerkingsverband van gemeenten, instellingen en bedrijven is waarbij een team van taalambassadeurs structureel en betaald worden ingezet als ervaringsdeskundigen. Dat zij tussen de beleidsmakers en uitvoerder de stem van de laaggeletterden kunnen laten horen. Stichting ABC ondersteunt de taalambassadeurs met trainingen en organiseert onderlinge ontmoeting.

Daarnaast wensen we dat er in iedere gemeente een educatieaanbod op maat voor laaggeletterden is, die – net als de taalambassadeurs van ABC – ook de stap willen zetten naar een completer leven.

Niet om te verspreiden, alleen voor de redactie:

Op 8 september 2021 bestaan wij 25 jaar. Plaatsing op of rond die datum stellen wij zeer op prijs.

Contact met bestuurslid ABC en ervaringsdeskundige laaggeletterdheid: Jos Niels 06 50 49 49 20
Contact met voorzitter ABC Arjan Beune: 06 19 62 29 17

Stichting ABC werkt met provinciale afdelingen. Via de specifieke contactformulieren per provincie komt u zo snel mogelijk in contact met uw afdeling. ABC is een vrijwilligersorganisatie, vandaar dat er geen telefoonnummers per afdeling beschikbaar zijn.

Landelijke contacten verlopen via het, eveneens vrijwillige, landelijke bestuur. Hiervoor kun u contact opnemen via het algemene contactformulier.

Het logo van 25-jaar ABC en de foto's van taalambassadeur Jos Niels en voorzitter Arjan Beune zijn te vinden op de website: www.a-b-c.nu/25jaar

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie over stichting ABC, verwijzen wij u naar onze website www.a-b-c.nu. Daar zijn ook onze algemene contactgegevens te vinden.